T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/91
KARAR NO : 2024/133
KARAR TR : 01/04/2024

ÖZET: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. madde ve fıkrası uyarınca verilen idari para cezası ile sürücü belgesi geri alma tutanağına karşı yapılan itirazın, aynı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik nedeniyle ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Z. S.
Vekilleri : Av. A. A. - Av. E. A.
Davalı : Kocaeli Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Otoyol Büro Amirliği

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekilleri, 26/10/2023 tarihinde Kocaeli ili, Darıca Belediyesinin depo sahasına parke taşı boşaltıp Bursa ili, Orhangazi ilçesine dönüş yolunda yapılan denetim sırasında, Kiptaş Beton Yapı Elemanları San. ve Ticaret A.Ş. adına trafikte kayıtlı 16 ... 948 plakalı aracın (kamyon) şoförlüğünü yapan müvekkillerinin, yapılan muayene sonucunda 0,59 promil alkollü çıktığından bahisle, hakkında 26/10/2023 tarih ve AA/0234343 sıra numaralı tutanakla sürücü belgesinin altı ay süreyle geri alınmasına ve MB-20662993 sıra numaralı tutanakla 4.064 TL idari para cezasına ve BB 00148862 sıra numaralı tutanakla aracın trafikten menine karar verildiğini, müvekkillerinin denetim sırasında alkollü olmadığını, üfleme cihazının arızalı olduğunu, kalibrasyonunun yapılmadığını ve kendisinden kan numunesi alınmasını istemesine rağmen bu talebin dikkate alınmayarak yanlış çıkan muayene sonucuna göre yaptırım uygulandığını belirterek, söz konusu işlemlerin ve idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Gebze 2. Sulh Ceza Hakimliği 04/12/2023 tarih ve D.İş No: 2023/6228 sayılı kararı**le, Uyuşmazlık Mahkemesinin konu ile ilgili kararını emsal göstererek, başvuruya konu idari yaptırım hakkında itiraza bakma görevinin Kabahatler Kanunu'nun 27/8 maddesi gereğince idari yargıya ait olduğu, Kabahatler Kanunu'nun 28/1-b maddesi gereğince başvuru konusu idari yaptırım kararının Sulh Ceza Hakimliğinde incelenebilecek kararlardan olmadığı gerekçesiyle başvurunun usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...İtiraz eden hakkında 2918 Sayılı Kanunun Ek 2/3-a maddesi uyarınca idari para cezası ve aracın trafikten men edilmesine dair idari yaptırım uygulandığı; söz konusu trafik idari para cezası karar tutanağı ile uygulanan idari para cezası idari yaptırım kararının kaldırılması hususunda itiraz eden tarafından Hakimliğimize başvurulmuş ise de; gerek 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8 maddesinde yer alan, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aym kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararma ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı mercinde görüleceği şeklindeki düzenleme; gerekse Uyuşmazlık Mahkemesi'nin içtihat niteliğindeki 22/06/2020 tarih, 2020/331 Esas, 2020/360 Karar sayılı "2918 sayılı Yasa'mn Ek 2/3. maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davamn, araç trafikten men işleminin de başvuruya konu yapılması karşısında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ve aym Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği" şeklindeki kararı uyarınca somut olayda, aracın trafikten men edilmesine ilişkin karar aleyhine yapılan başvuruyu inceleme görevinin idari yargı yerine ait olması nedeniyle; 5326 sayılı Yasa'mn yukarıda bahsedilen 27/8.madesinde yer alan düzenleme gereğince aracın trafikten men edilmesi kararı ile birlikte uygulanan idari para cezası aleyhine yapılan başvurunun da idari yargı merciince incelenmesi gerektiği; aksi halde aynı tutanakla uygulanan kararlar aleyhine yapılan başvurunun bir kısmının adli yargı yerinde bir kısmının ise idari yargı yerinde görülmesinin usul ekonomisine aykırı olduğu gibi yargılamanın bütünlüğünü bozacağı ve çelişkili kararların ortaya çıkmasına da sebebiyet*

verebileceği; 5326 sayılı Yasa'nın yukarıda bahsedilen 27/8.madesinde yer alan düzenlemenin zaten bu gibi durumların ortaya çıkmasının önlenmesi amacıyla getirildiği göz önüne alındığında; itiraz eden tarafından hakimliğimize yapılan başvurunun 5326 sayılı Yasa'nın 28/1-b maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur..."

3. Davacı vekilleri, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. Kocaeli 2. İdare Mahkemesi 27/12/2023 tarih ve E.2023/1831, K.2023/1836 sayılı kararı ile, dava dilekçesine iptali talep edilen işlemlerin eklenmediği, işlemlerin neye ilişkin olduğunun açık ve net olarak ortaya koyulmadığı ve diğer eksiklikler gerekçe gösterilerek uygun şekilde düzenlenerek yeniden dava açmakta serbest olmak üzere dava dilekçesinin reddine karar vermiştir. Davacı vekilleri bu kez sadece idari para cezasının ve sürücü belgesinin altı ay süreyle geri alınma işleminin iptali istemiyleidari yargı yerinde dava açmıştır.

5. **Kocaeli 2. İdare Mahkemesi 30/01/2024 tarih ve E.2024/121 sayılı kararı**ile, idari para cezası ve sürücü belgesine el konulmasına ilişkin işlemlere karşı açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle mahkemelerinin görevli olmadığına, görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 08.03.2000 tarih ve 4550 sayılı Kanun'un 2. maddesiyle değişik 112. maddesinde; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki; para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı düzenlenerek sürücü belgelerinin sürekli geri alınması ve iptali yönünden trafik mahkemeleri bu mahkemelerin bulunmadığı yerde yetki verilmiş sulh ceza mahkemelerinin görevli olduğu belirtilmesine karşın sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması yönünden görevli yargı yeriyle ilgili bir düzenlemeye yer verilmemektedir.

Maddenin yürürlükte olduğu dönemde, maddenin mefhumu muhalifinden sürücü belgelerinin geçici süreyle geri alınmasından kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu yorumu yapılarak bu uyuşmazlıklar ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine 5560 sayılı Kanunla eklenen sekizinci fıkrası uyarınca sürücü belgelerinin geçici süreyle geri alınmasına dayanak fiil nedeniyle trafik para cezası da verilmiş ise ehliyetin geçici süreyle geri alınması ve trafik para cezası verilmesine yönelik işlemlerin iptali istemiyle açılan davalar idari yargıda görülmüştür.

2918 sayılı Kanun'un 112. maddesi daha sonra 6495 sayılı Kanun ile başlığı da birlikte değiştirilmek suretiyle yeniden düzenlenmiş ve "Sürücü Belgelerinin Geri Alınması ve İptalinde Yetki" başlığı altındaki madde metninde, "sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması" yaptırımını da kapsayacak şekilde "sürücü belgelerinin geri alınması" ifadesi kullanılmış, sürücü belgesinin geri alınması yaptırımının tesisinde yetkili kişi ve yerler belirlenmiş ve bu düzenleme ile Kanun'un 6. maddesinde sayılan görevliler ve trafik tescil kuruluşlarının tesis ettiği sürücü belgesinin geri alınması yaptırımı dışında kalan diğer sürücü belgesinin geri alınması yaptırımı kararlarının doğrudan doğruya sulh ceza mahkemelerince verileceği hükme bağlanmıştır.

Bu itibarla; anılan maddenin yeni haline göre Kanun'un 6. maddesinde sayılan görevliler ve trafik tescil kuruluşları tarafından tesis edilen sürücü belgesinin geri alınması yaptırımına karşı açılacak davalarda idari yargı yerlerinin görevli olduğu yorumunda bulunulamayacağı açıktır.

Öte taraftan; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinde değişiklik yapan 6495 sayılı Kanunun 20. maddesinin gerekçesinde kanun koyucu tarafından; "04.11.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5252 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un "Hafif hapis ve hafif para cezalarının idari para cezasına dönüştürülmesi" başlıklı 7nci maddesi ile kanunlarda, "hafif hapis" ve "hafif para" cezası olarak öngörülen yaptırımlar, idari para cezasına dönüştürülmüştür. Buna paralel olarak mevcut kanunda hafif para cezası veya hafif hapis cezası öngörülen ihlaller için taslakta idari para cezası öngörülmüş ve sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması konusundaki yetki trafik zabıtasına verilmiştir.

30.03.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ile trafik suçları kabahat kapsamına dahil edilmiş ve idari yaptırımlara ilişkin başvuru ve itiraz yolu belirlenmiştir.

Yine, 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Hakkında Kanun, 23.03.2005 ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'la, 01.03.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu 04.11.2004 tarihli ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Yapılan düzenlemelere paralel olarak madde metninde gerekli düzenlemeler yapılmıştır..." denilmek suretiyle, sürücü belgesinin geri alınmasına neden olan füllerin de içinde bulunduğu trafik suçları açısından 5326 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiği hususundaki iradenin ortaya konulduğu görülmektedir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ile bu Kanunun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtilerek genel kanun niteliği vurgulanmış; 16. maddesinde yaptırım türleri belirlendikten sonra 19. maddesinde ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükümlerin ilgili kanunda değişiklik yapılıncaya kadar saklı

tutulduğu belirtilmiş ve 27. maddesinde ise yaptırımlara karşı başvuru yolu gösterilerek idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararlarına karşı sulh ceza mahkemesine başvurulabileceği, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış ve bu haliyle özel kanununda idari yargının görevli olacağı belirlenmiş işlemler ayrık tutulmuştur.

2918 sayılı Kanunun 6. maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller kapsamında tesis edilen sürücü belgesinin geri alınması yaptırımının kamu otoritesi kullanılarak kamu görevlileri tarafından tesis edilmesi gibi nitelikleri dikkate alındığında idari işlem niteliğinde olduğu söylenebilirse de; mevzuatımızda, bazı idari işlemlerin, kanun koyucunun iradesiyle adli yargının denetimine bırakıldığı görülmektedir.

Anayasa Mahkemesinin benzer bir konuda verdiği, 26.12.2013 tarih ve E:2013/68, K:2013/165 sayılı kararda da değinildiği üzere, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değilse de, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı bir neden ve kamu yararının bulunması hâlinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir.

Bu duruma göre 2918 sayılı Kanun'un 6. maddesinde belirtilen görevliler ile trafik tescil kuruluşlarının tesis etmiş olduğu ehliyetin geri alınmasına yönelik yaptırımlar hariç diğer ehliyetin geri alınması yaptırımının uygulanmasında doğrudan sulh ceza mahkemelerinin genel yetkili ve görevli kılındığı 5326 sayılı Kanun'da idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararlarına karşı sulh ceza mahkemesine başvurulmasının öngörülmesi gibi hususlar göz önüne alındığında, kanun koyucunun iradesinin Kanun'un 6. maddesinde belirtilen görevliler ile trafik tescil kuruluşlarının tesis etmiş olduğu ehliyetin geri alınması yaptırımına karşı açılacak davaların da adli yargı merciilerinde görülmesi yönünde olduğu değerlendirilmektedir. Söz konusu yaptırımlara karşı açılacak davaların adli yargı yerinde görülmesinin; yargı yolu belirsizliğini gidererek aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenip karara bağlanmasının kamu yararına daha uygun olduğu kuşkusuzdur.

Bu nedenle;

Aynı konuda farklı yargı kollarının kendisini görevli görerek uyuşmazlıkların esasını incelemesi durumunun hukuki güvenlik ilkesine aykırılık oluşturduğu açık olup, hak arama hürriyeti kapsamında itiraz etme/dava açma hakkını kullanan kişilerin bu konuda oluşan beklentilerinin korunması ve dolayısıyla hukuki güvenlik ilkesinin gereği olarak ve içtihat birliğinin sağlanması amacıyla idari yaptırıma konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren bir kararın bulunmaması halinde, geri alma niteliğine bakılmaksızın sürücü belgesinin geri alınması ve idari para cezası verilmesine ilişkin işlemlere karşı açılan davalarda adli yargı yerlerinin görevli olduğunun kabulü gerekmekte olup, sürücü belgesine el konulmasına ilişkin tesis edilen geri alma tutanağına ve idari para cezası verilmesine ilişkin işleme karşı açılan işbu davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmış olup, Gebze 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 02.12.2023 tarih ve Değişik İş: 2023/6228 K.2023/6228 sayılı dosyasında verilen ve tarafların kararı itiraz etmemesi üzerine kesinleşen görevsizlik kararı da dikkate alındığında, olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için yukarıda anılan amir hüküm uyarınca dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerekmektedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Kanun'un, *"Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabıtanın trafik hizmetlerini yürütmeye ilişkin yetkisi"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

" Trafik zabıtası ve genel zabıtanın görev ve yetki sınırı;

a) Trafik zabıtası:

(Birinci fıkra mülga: 17/10/1996-4199/4 md.)

Trafik zabıtası görevi sırasında karşılaştığı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayiş bakımından zorunlu görülen haller dışında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dışında kullanılamaz.

b) (Değişik: 21/5/1997-4262/1 md.) Genel Zabıta:

Trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde de jandarma, trafik eğitimi almış subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir."

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun"*Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı*" başlıklı48. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

"(Değişik: 24/5/2013 - 6487/19 md.)

Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin kara yolunda

araç sürmeleri yasaktır.

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılır.

Kişinin yaralanmalı veya ölümlü ya da kollukça müdahil olunan maddi hasarlı trafik kazasına karışması hâlinde, ikinci fıkrada belirtilen muayeneye tabi tutulması zorunludur. Teknik cihaz ile yapılan ölçüme itiraz eden veya bu cihaz ile ölçüm yapılmasına müsaade etmeyen bu sürücüler, en yakın adli tıp kurumuna veya adli tabipliğe veya Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşlarına götürülerek uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkol tespitinde kullanılmak üzere vücutlarından kan, tükürük veya idrar gibi örnekler alınır. Bu işlem bakımından 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri, beşinci fıkrası hariç olmak üzere uygulanır.

...

Yapılan tespit sonucunda, 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile, 700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması hâlinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar.

...

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır.

.....

Alkollü olarak araç kullanması nedeniyle son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde sürücü belgeleri ikinci defa geri alınan sürücüler Sağlık Bakanlığınca, usul ve esasları İçişleri, Millî Eğitim ve Sağlık bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine; üç veya üçten fazla geri alınan sürücüler ise psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar.

Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır.

Bu madde hükümlerine göre geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için; ilgili kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla bu Kanun hükümlerine göre verilmiş olan idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olması; uyuşturucu veya uyarıcı madde alması nedeniyle sürücü belgesi geri alınanların ayrıca sürücü olmasında sakınca bulunmadığına dair resmi sağlık kurumlarından alınmış sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesi şarttır.

..."

8. 2918 sayılı Kanun'un *"Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"* başlıklı 112. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.)

Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

Askeri araçları süren kişiler ile asker kişilerin bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin asker kişilere karşı işledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır."

9. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlığını taşıyan 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır."

12. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/04/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerlerinde ortak talep olan idari para cezası ve sürücü belgesinin altı ay süreyle geri alınması işlemi yönünden olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli ve idari yargı yerlerinde ortak talep olan idari para cezası ve sürücü belgesinin altı ay süre ile geri alınması işlemi yönünden olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, 2918 sayılı Kanun'un 48/5. madde ve fıkrası uyarınca verilen idari para cezası ile sürücü belgesinin altı ay süre ile geri alınmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

16.Dava dosyasının incelenmesinden, davacı vekilleri tarafından adli yargı ve idari yargıda açılan ilk davada aracın trafikten men edilmesine ilişkin işlemin de iptali talebinde bulunulduğu, ancak davanın idari yargıda yenilenen dava dilekçesinde aracın trafikten men edilmesine ilişkin işlemin iptalinin talep edilmediği, bu talebe ilişkin ayrıca bir dava da açılmadığı tespit edilmiştir.

17. Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Kanun'da idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile yapılan değişiklikten önceki hali ile,bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüş iken;5326 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra;öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşıldığından, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3.maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevlimahkemeninbelirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davaların görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varmıştır.

18. Uyuşmazlığın diğer kısmını oluşturan, sürücü belgesi geri alma tutanağına ilişkin karara gelince; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin karar, 2918 sayılı Kanun'un 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile yapılan değişiklikten önceki 112.maddesi ve 5326 sayılı Kanun uyarınca incelendiğinde, 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendiği 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığı dikkate alındığında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davalara bakma görevininidare mahkemesine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

19. 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fikrasında, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

20. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

21. Uyuşmazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden oluşan olumsuzgörev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarınınkaldırılmasına karar verilmiştir.

22. Olayda, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak düzenlenen ve sürücü belgesi geri alma tutanağı ile ilgili olarak; 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlığını taşıyan 19. maddesinde, *"diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için, ... ehliyetin geri alınması, ... gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"* denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklı tutulan,başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükmün, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle, 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesindeyapılan değişiklik ile yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

23. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan trafik para cezası ve sürücü belgesi geri alma tutanağının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gibi idari para cezasına karşı Kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezası ve sürücü belgesi geri alma tutanağına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

24. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ileGebze 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 04/12/2023 tarih ve D.İş No: 2023/6228 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Gebze 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 04/12/2023 tarih ve D.İş No: 2023/6228 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

01/04/2024 tarihinde, Üye Nilgün TAŞ ile Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun dava konusu uyuşmazlık ile ilgili hükümleri bir bütün halinde değerlendirildiğinde, bir idari işlem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemlerden doğan uyuşmazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii olduğu tartışmasız olup, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan *"idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptal talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği"* düzenlemesi uyarınca da dava konusu işlemlerden doğan uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye	Üye
Nilgün TAŞ	Ahmet ARSLAN